

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ügyvéd által képviselt felperesnek ügyvéd által képviselt alperes ellen házastársi tartásdíj megszüntetése iránt a Budai Központi Kerületi Bíróságon 17.P.331.246/2004. számon megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 54.Pf.634.902/2006/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem és az alperes részéről Pfv.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztató rendelkezését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletnek a felperest terhelő házastársi tartásdíj fizetési kötelezettséget megszüntető rendelkezését helyen hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 25.000 (huszonötezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetének helytadva a Budai Központi Kerületi Bíróság 17.P.30.081/1993/2. és a Fővárosi Bíróság 54.Pf.21.069/1996/3. számú határozatával megállapított, a felperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettséget 2006. április 30. napjával megszüntette, az alperesnek a tartásdíj felemelésére irányuló viszontkeresetét elutasította és az alperest perköltségben marasztalta.

A megállapított tényállás szerint a hivatkozott számú perben a bíróság a felek házasságát felbontotta és a felperest 1995. január 1-től havi 6.000 forint házastársi tartásdíj fizetésére kötelezte.

A felperes a jelen perben a körülményeiben bekövetkezett lényeges változásra alapítottnan fizetési kötelezettsége megszüntetését, az alperes viszontkeresetében 2004. szeptemberétől a házastársi tartásdíj felemelését kérte.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a házastársi tartásdíj megállapítása óta a felperes körülményeiben lényeges változások következtek be: nyugdíjba vonult, egészségi állapota megromlott, ma már korábbi szakmájának gyakorlására nem alkalmas és munkavégzésre nem kötelezhető, jövedelme csökkent, csak alkalmanként - 2004. szeptemberétől három alkalommal - vállalt munkát, rendszeres orvosi kezelésre jár.

Az alperes ugyancsak nyugdíjas, munkaképesség-csökkenése 100%-os, munkavégzésre alkalmatlan, önmaga ellátására képes, háztartási kisegítőre szorul. Korábbi - az ítéletben részletezett betegségei mellett - az életkor előre haladtával jelentkező és súlyosbodó betegségek léptek fel nála. A házasság felbontását követően az alperes egy garzonlakást vásárolt, azt értékesítette és a 600.000 forintos vételár különbözetet a Tigris utcai 39 m<sup>2</sup>-es lakása felújítására fordította. 1995. szeptemberében ezt a lakását 15.900.000 forintért értékesítette, majd 12.900.000 forintért a G. út 5. szám alatti ház V. emeletén vásárolt egy 43 m<sup>2</sup> alapterületű lakást, amelyben ugyancsak felújítást végzett.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a Csjt. 22. § (1) bekezdésére alapította. A felperes teljesítőképességére kiható lényeges változásként értékelte idős kora mellett rokkant állapotát, valamint jövedelemcsökkenését. Mérlegelte azt is, hogy volt házastársával szemben fennálló kötelezettsége korlátozott felelősség. Értékelte az alperes egészségi állapotát és egyéb körülményeit, és ennek körében rámutatott, hogy az alperes vagyontárgya értékesítésével olyan összeghez jutott, amellyel saját tartása fedezetét megteremthette, a kötelezett pedig létminimumra nem szorítható.

Az ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása és viszontkeresetének helytadás iránt az alperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes keresetét is elutasította, egyebekben az ítéletet helybenhagyta annak megállapításával, hogy fellebbezési költségeiket a felek maguk viselik.

A másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást azzal, hogy a felperes második gyermeke nagykorú lett, akire így már a rokontartás szabályai vonatkoznak. A felperes nyugdíja 72.600 forint, az alperesé 60.240 forint, mindkét fél gyógyszerkiadásai

emelkedtek, továbbá a felperes 2006. óta kettő esetben végzett olyan munkát, amelyet a gázműveknél be kellett jelentenie.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes kora és egészségi állapota miatt munkavégzésre nem kötelezhető. Ugyanakkor rámutatott, hogy a felperes jövedelme - perbeli előadásából megállapíthatóan - nem azonos a nyugdíjával, ezért romló egészségi állapota melletti jövedelme megkérdőjelezi teljesítőképességének hiányát. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban is, hogy az alperesnek a „lakáscseréből” eredő bevételeiből saját tartásához hozzá kell járulnia. Mérlegelte, hogy a felek házasságának a felbontására 30 évi együttélés után került sor, valamint a felperes korlátozott felelősségét. A perben feltárt adatok alapján úgy ítélte, hogy a felperes a korábban megállapított csekély összegre teljesítőképese, a házastársi tartásdíj felemelésére azonban nem látott alapot.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A felperes a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a jogerős ítélet az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította a tartás alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett lényeges változást, abból azonban „homlokegyenest” ellentétes következtetést vont le, ezáltal az ítéleti döntés a Csjt. 22. § (1) bekezdését sérti. Utalt arra is, hogy ha betegsége ellenére csekély jövedelemhez jut, ez nem szolgálhat arra, hogy azt az alperes tőle elvonja.

Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését az alperes által fizetendő házastársi tartásdíj havi 10.000 forintra való felemelését kérte. Azzal érvelt, hogy a felperes második gyermekének nagykorúsága, a felperes életszínvonala, az a körülmény, hogy kisebb munkák végzésére alkalmas és ténylegesen munkát végez, a házastársi tartásdíj felemelését indokolja. Sérelmezte a perköltséggel kapcsolatos rendelkezést, arra hivatkozott, hogy mind a keresetet, mind a viszontkeresetet a bíróság elutasította, de az elsőfokú bíróság az őt perköltségre kötelező rendelkezését nem változtatta meg, ezért az ítéleti döntés a Pp. 78. §-át sérti.

A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelemre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem alapos, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alaptalan.

Az eljáró bíróságok egyező álláspontot foglaltak el abban a kérdésben, hogy a felperes megváltozott egészségi állapota a teljesítő képességére kiható lényeges változásnak minősül és abban is, hogy az alperesnek a lakáscsere során keletkezett bevételből saját tartásához hozzá kell járulnia. Ugyanakkor a másodfokú bíróság által kiegészített tényállásból megállapíthatóan a felek nyugdíjának összege lényegesen nem tér el egymástól és mindkettőjüknek rendszeres gyógyszerkiadása is van.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a tartásdíj fizetésére kötelezett oldalán a teljesítőképeség megítélésénél nem lehet a szűkös megélhetést alapul venni. A kötelezett maga is nyugdíjas, korábbi szakmájának folytatására az orvosszakértői vélemény szerint nem alkalmas, és a bíróság szerint sem kötelezhető. Ezért az ereje megfeszítésével elérhető, de nem rendszeres többletjövedelme a házastársi tartás alapjául figyelembe nem vehető. Ugyanakkor az alperes kedvezőbb helyzetét tükrözi, hogy korábbi lakása helyett nagyobb ingatlant vásárolt. Tévesen tulajdonított ezért a jogerős ítélet döntő jelentőséget a felperes romló egészségi állapota mellett megszerzett jövedelmének. A jogerős ítélet a Csjt. 22. § (2) bekezdésében foglalt anyagi jogszabályt sérti, annak az elsőfokú bíróság ítéleti döntése felelt meg, amely a felperes kiegészítő tartásdíj fizetési kötelezettségét megszüntette. A kiegészítő házastársi tartásdíj felemelésének pedig az adott esetben ténybeli és a jogi alapja hiányzik.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint határozott.

A felülvizsgálati kérelem eredményre vezetett, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a Legfelsőbb Bíróság az alperest kötelezte a felperes részére együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2007. szeptember 4.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hitelül:

*bírósági tisztviselő*